

Καταγραφή και μελέτη αρχετύπων της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος: Η περίπτωση του ελληνικού Ψαλτηρίου του Άλδου Μανούτιου

Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδας

Μαρίλια Αποστολάκη, Βιβλιοθηκονόμος
Κατερίνα Λυγνού, Βιβλιοθηκονόμος
Δρ Νικόλας Σαρρής, Συντηρητής Βιβλίου & Χαρτιού
Γιώργος Σταυράτης, Αρχειονόμος-Βιβλιοθηκονόμος
Χριστίνα Τσαρουχά, Συντηρήτρια Βιβλίου & Χαρτιού

Η Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος, σε μια προσπάθειά της να αναδείξει τις πλούσιες συλλογές της, συγκρότησε το 2018 μια ομάδα εργασίας με αποστολή τη μελέτη και αναλυτική περιγραφή των αρχετύπων που φυλάσσει. Η μεθοδολογία καταγραφής και παρουσίασής τους αποτελεί μια διαδικασία διεπιστημονικής έρευνας, βασισμένη σε διεθνή πρότυπα βιβλιογραφικής περιγραφής και μεθόδων καταγραφής των βιβλιοδετικών χαρακτηριστικών και των ιδιαιτεροτήτων ενός βιβλίου.

Με αφορμή τη μελέτη των αρχετύπων της ΕΒΕ θα παρουσιαστούν τα χαρακτηριστικά και οι ιδιαιτερότητες τριών αντιτύπων ενός ξεχωριστού για τους Έλληνες αρχετύπου, του αχρονολόγητου Ψαλτηρίου που τύπωσε ο Άλδος Μανούτιος στο δεύτερο μισό της δεκαετίας του 1490, συνεργαζόμενος με τον Έλληνα λόγιο Ιουστίνo Δεκάδυο. Το βιβλίο αυτό περιέχει τον πρώτο πρόλογο που απευθύνεται στους Έλληνες της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, αναγγέλλοντας και άλλες εκδόσεις ελληνορθόδοξων λειτουργικών βιβλίων, εκδόσεις που τελικά δεν έγιναν.

Η συνεργασία διαφορετικών ειδικοτήτων και η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε για τη μελέτη του βιβλίου αυτού μας δίνουν σημαντικά βοηθήματα για την αποκωδικοποίηση της ιστορίας του και αποτελούν ένα προτεινόμενο μοντέλο μελέτης για το σύνολο της συλλογής αρχετύπων της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος.

~*~

Cataloguing and studying the incunabula of the National Library of Greece. The case of the Greek Psalterium of Aldus Manutius

National Library of Greece

Marilia Apostolaki, Librarian
Katerina Lygnou, Librarian
Dr Nikolas Sarris, Book & paper conservator
Giorgos Stavratis, Archivist-Librarian
Christina Tsaroucha, Book & paper conservator

The National Library of Greece, in an effort to promote its significant collections, set up a working team –in 2018–, assigned to study and catalogue in detail the collection

of incunable books. The methodology used for this work is the result of interdisciplinary research, based on international standards of bibliographic description, and cataloguing standards for the description of bookbinding and copy-specific characteristics.

We will, therefore, present the characteristics and particularities of three copies of an incunable of Greek interest, the undated Psalterium, printed in the second half of the 1490s by Aldus Manutius, in collaboration with the Greek scholar Justinus Decadyus. This book contains the first prologue addressed to the Greeks of the Ottoman Empire, announcing the printing of more Greek-Orthodox liturgical works, a project never actually realized.

The collaboration of different disciplines and the methodology used in the study of this book provide us with important aids for the decoding of its history, and constitute a proposed research model for the incunabula collection of the National Library of Greece in its entirety.